

20.12.2012

Ympäristöterveydenhuollon yhteistyöryhmä**Asettaminen**

Sosiaali- ja terveysministeriö on tänään asettanut ympäristöterveydenhuollon yhteistyöryhmän.

Toimikausi

1.1.2013 - 31.12.2017

Tausta

Yksilön ja hänen elinympäristönsä terveydensuojelu on osa kansanterveystyötä. Kansanterveyslaki (66/1972) on alusta alkaen koskenut myös ympäristöterveydenhuoltoa, mutta vuonna 1997 kansanterveyslain muutoksen (1131/1997) yhteydessä kansanterveyslakiin otettiin käsite ”ympäristöterveydenhuolto”, jolla tarkoitetaan yksilön ja hänen elinympäristönsä terveydensuojelua. Kansanterveystyön sisällöstä säädetään terveydenhuoltolaissa (1326/2010). Terveydenhuoltolaissa ympäristöterveydenhuoltoon kuuluviksi laeiksi säädetään seuraavat lait: terveydensuojelulaki (763/1994), elintarvikelaki (23/2006), kemikaalilaki (744/1989), tupakkalaki (693/1976), laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta (75/2004), joka on kumottu ja korvattu kuluttajaturvallisuuslailla (920/2011) ja eläinlääkintähuoltolaki (765/2009).

Pääasiallinen vastuu ympäristöterveydenhuollon lainsäädännön edellyttämän valvonnan järjestämisestä ja toteuttamisesta on kunnilla. Ympäristöterveydenhuollon tehtäväkenttä on kunnissa laaja. Kunnan on huolehdittava myös kunnaneläinlääkärille säädettyjen valvontatehtävien hoidon edellytysten järjestämisestä sen mukaan, mitä säädetään seuraavissa laeissa: eläintautilaki (55/1980), eläinsuojelulaki (247/1996), Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain (1100/1994) nojalla annettuja säädöksiä, laki helposti leviävien eläintautien vastustamisesta (488/1960) sekä laki eläinten kuljetuksesta (1429/2006). Valtionhallinnon tehtävänä on vastata valvonnan johdosta, suunnittelusta ja toimeenpanon yhdenmukaisuudesta maassamme. Valvonnan ylin johto jakaantuu ministeriöiden kesken seuraavasti:

Terveydensuojelulaki, sosiaali- ja terveysministeriö
Elintarvikelaki, maa- ja metsätalousministeriö
Kuluttajaturvallisuuslainsäädäntö, työ- ja elinkeinoministeriö
Tupakkalaki, sosiaali- ja terveysministeriö
Kemikaalilaki, sosiaali- ja terveysministeriö
Eläinlääkintähuoltolainsäädäntö, maa- ja metsätalousministeriö

Ministeriöiden alaiset keskushallinnon valvontaviranomaiset, jäljempänä keskusviranomaiset, suunnittelevat, ohjaavat ja valvovat ympäristöterveydenhuoltoa valtakunnallisesti omilla toimialueillaan seuraavasti:

elintarvikelaki ja eläinlääkintähuoltolainsäädäntö, Elintarviketurvallisuusvirasto (Evira) terveydensuojelulaki ja tupakkalaki, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) kuluttajaturvallisuuslainsäädäntö ja kemikaalilaki, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)

Lisäksi aluehallintovirasto (AVI) ohjaa ja valvoo annettujen säännösten ja määräysten noudattamista alueellaan. AVIt on organisoitu siten, että ympäristöterveydenhuollon asiat on keskitetty samaan yksikköön yhtä AVIa lukuun ottamatta.

Edellä kuvattua ympäristöterveydenhuoltoa johdetaan ja ohjataan usean ministeriön ja keskusviraston sekä aluehallintovirastojen toimesta. Jotta kuntien valvonnan järjestämisen ja valvonnan ohjaus olisi edellä mainitusta huolimatta yhdenmukaista, tasapuolista ja tehokasta, yhteistyön seurantaan ja sen kehittämiseen tarvitaan yhteistyöryhmä, jossa ovat edustettuina asianosaiset ministeriöt, keskusvirastot, aluehallintovirastot sekä kunnat.

Pääministeri Kataisen hallitusohjelma

Pääministeri Kataisen hallitusohjelman mukaan elintarvikevalvonnan ohjauksen toimivuus ja toimijoiden yhdenvertaisuus varmistetaan sekä selvitetään elintarvikevalvonnan kokoaminen valtion viranomaiselle, esimerkiksi Eviralle.

Keväällä 2011 valmistui selvitysmies Jorma Hirmin esiselvitys ”Päämääränä koottu ja tehokas ympäristöterveydenhuolto”. Hirn ehdotti esiselvityksessään muun muassa seuraavaa:

- 1) Hallituskaudeksi 2011 - 2015 asetetaan laajapohjainen seurantaryhmä, jonka tehtävänä on seurata ympäristöterveydenhuoltoon liittyvien hankkeiden onnistumista.
- 2) Seurantaryhmä valmistelee koko ympäristöterveydenhuollon kehittämis-, keskittämisen- ja tehostamishankkeen.
- 3) Vaihtoehtoisesti seurantaryhmä valmistelee tarvittaessa elintarvikevalvonnan kehittämis-, keskittämisen- ja tehostamishankkeen kokeiluna ympäristöterveydenhuollon keskittämiseksi.

Lisäksi hallitusohjelmassa todetaan, että kuluttajapalveluiden turvallisuuden valvonnan uudelleenjärjestämistä selvitetään.

Tavoitteet

Ympäristöterveydenhuollon yhteistyöryhmän tavoitteena on huolehtia siitä, että ympäristöterveydenhuollon lainsäädännön valvonnan järjestämistä koskevat periaatteet ja lainsäädäntö sekä kunnan viranomaisten ohjaus ja neuvonta ovat tasapuolisia ja mahdollisimman yhdenmukaista.

Tehtävä

Ympäristöterveydenhuollon yhteistyöryhmän tehtävänä on ohjata, edistää, kehittää ja seurata ministeriöiden, keskusvirastojen, aluehallintovirastojen sekä kuntien viranomaisten välistä yhteistyötä ympäristöterveydenhuollossa. Yhteistyöryhmän erityisenä tehtävänä on:

1. seurata ja edistää ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueista annetun lain (410/2009) toimeenpanoa.
2. seurata kuntia ja aluehallintovirastoja koskevia yleisiä kehittämissankkeita ympäristöterveydenhuollon kokonaisuuden näkökulmasta.
3. seurata hallitusohjelman mukaisten ja muiden ympäristöterveydenhuollon kehittämissankkeiden edistymistä

4. seurata ympäristöterveydenhuollon lainsäädännön edellyttämien valvontaohjelmien ja suunnitelmien toteutumista ja tehdä tarvittaessa ehdotuksia niiden sekä valvonnan laatuun liittyvän lainsäädännön kehittämiseksi
5. edistää ja seurata ympäristöterveydenhuollon tietojärjestelmähankkeita sekä ohjata ympäristöterveydenhuollon kokonaisarkkitehtuurin kehittämistä
6. arvioida kuntien vastuulla olevan ympäristöterveydenhuollon valvonnan rahoitustarpeita ottaen erityisesti huomioon, mitä vaikutuksia valvonnan maksullisuuden lisäämisellä on kuntien tulokertymään ja valvonnan resurssien kehittämiseen
7. arvioida ympäristöterveydenhuollon laboratoriotoiminnan kehittymistä ja antaa tarvittaessa ehdotuksia laboratorioiden toimintaedellytyksien ja alueellisen jakautumisen kehittämisestä
8. seurata aluehallinnon tulosohtausprosesseja ja tehdä ehdotuksia menettelyjen ja sopimusten sisällön kehittämiseksi.

Organisointi

Puheenjohtaja:

johtaja Jari Keinänen
sosiaali- ja terveysministeriö

Varapuheenjohtaja:

elintarviketurvallisuusjohtaja Veli-Mikko Niemi
maa- ja metsätalousministeriö

Jäsenet:

hallitusneuvos Ismo Tuominen
(neuvotteleva virkamies Meri Paavola)
molemmat sosiaali- ja terveysministeriöstä

apulaisosastopäällikkö Riitta Heinonen
(elintarviketurvallisuusjohtaja Veli-Mikko Niemi)
molemmat maa- ja metsätalousministeriöstä

erityisasiantuntija Laura Holkko
(kaupallinen neuvos Tomi Lounema)
molemmat työ- ja elinkeinoministeriöstä

neuvotteleva virkamies Outi Luoma-aho
(budjettineuvos Jouko Narikka)
molemmat valtiovarainministeriöstä

yksikönjohtaja Ulla Poutiainen
(neuvotteleva virkamies Sanna Hellström)
molemmat Elintarviketurvallisuusvirastosta

johtaja Tuiri Kerttula
(tuoteturvallisuuspäällikkö Jaakko Kuustonen)
molemmat Turvallisuus- ja kemikaalivirastosta

johtaja Katariina Rautalahti
(ylitarkastaja Kaisa Mäntynen)
molemmat Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta

lääkineläinlääkäri Antti Nurmi
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
(lääkineläinlääkäri Matti Nyberg
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto)

lakimies Jean-Tibor Isomauno
(erityisasiantuntija Tarja Hartikainen)
molemmat Suomen Kuntaliitto ry:stä

Sihteeri:

ylitarkastaja Pertti Metiäinen
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Yhteistyöryhmä voi kuulla asiantuntijoita.

Kustannukset ja rahoitus

Työryhmä työskentelee virka-aikana ilman erillistä korvausta. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston Tampereen toimipisteen sekä aluehallintovirastojen edustajien matkakustannukset korvataan. Työryhmän kustannukset maksetaan sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenomomentilta 33.01.01.

Peruspalveluministeri

Maria Guzenina-Richardson

Hallitussihteeri

Helena Korpinen

JAKELU

Päätöksessä mainitut

TIEDOKSI

Sosiaali- ja terveysministeri Risikko
Valtiosihteeri Pohja
Erityisavustaja Heinola
Kansliapäällikkö Sillanaukee
Maa- ja metsätalousministeriö
Työ- ja elinkeinoministeriö
Valtiovarainministeriö
Elintarviketurvallisuusvirasto
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Suomen Kuntaliitto ry
STM
- hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osasto
- kirjaamo
- hankintarekisteri (HARE)